

Δ/ρος Γερ. Ζερβόπουλου

Η ΤΡΙΑΔΙΚΗ ΘΕΟΤΗΤΑ

στα κείμενα της Βίβλου

3

ΕΛΕΥΘΕΡΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Δ/ρος Γερ. Ζερβόπουλου

**Η
ΤΡΙΑΔΙΚΗ
ΘΕΟΤΗΤΑ**

στα κείμενα της Βίβλου

3

ΕΛΕΥΘΕΡΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Ο σκοπός τούτης της συγγραφής δεν είναι να εξηγήσει ακατανόητα και μυστηριώδη πράγματα που ο Θεός τα κρατάει κρυμμένα από μας τους ανθρώπους. Εδώ παρουσιάζονται οι αλήθειες για την Τριαδική Θεότητα καθώς το Πνεύμα του Θεού ευδόκησε να τις αποκαλύψει μέσα στις Γραφές, και ιδιαίτερα δια μέσου της διδαχής του Χριστού και των Αποστόλων.

Είναι η απαίτηση του Θεού να σπουδάσουμε τη Βίβλο για να γνωρίζουμε τις αποκαλύψεις των μυστηρίων Του. Ο Κύριος Ιησούς είπε στους δικούς Του, «Ύμιν δέδοται γνῶναι τὰ μυστήρια τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ» (Λουκάς 8/10). Στα μυστήρια αυτά που πρέπει να γνωρίζουμε περιλαμβάνεται ασφαλώς και αυτό της Τριαδικής Θεότητας. Ο απόστολος το υποδεικνύει συγκεκριμένα: «Εἰς ἐπίγνωσιν τοῦ μυστηρίου τοῦ Θεοῦ, Χριστοῦ» (Κολοσ. 2/2). Δηλαδή, όχι μόνο ωφείλομε να γνωρίσουμε το μυστήριο του Θεού και του Χριστού (της Θεότητας), αλλά ωφείλομε, προτρέπει ο απόστολος, να γνωρίσουμε αυτό το μυστήριο «καλά και θαθεία» (εἰς ἐπίγνωσιν).

Ας μη μας φοβίζει, η λέξη «μυστήριο». Στην Καινή Διαθήκη αυτή η λέξη δεν έχει το νόημα του ακατανόητου και του απόρητου, όπως το είχε στην Παλαιά Διαθήκη. Αυτά που στην Παλαιά Διαθήκη ἦσαν ακατανόητα μυστήρια, στην Καινή Διαθήκη ἔχουν όλα γίνει κατανοητές αποκαλύψεις. Τα ἄλλοτε κρυμμένα ἔχουν τώρα γίνει ολοφάνερα. «Κατὰ ἀποκάλυψιν ἐγνωρίσθη μοι τό μυστήριον... ὃ ἐτέραις γενεαῖς οὐκ ἐγνωρίσθη τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων» (Εφεσ. 3/3-5).

Παραμερίζοντας λοιπόν, τους δυσνόητους φιλοσοφικούς ορισμούς που διετύπωσαν για την Τριαδική Θεότητα, κάποιοι Πατέρες, του 4ου μ.Χ. αιώνα, ας μιλήσουμε για το φανερωμένο μυστήριο της Τριαδικής Θεότητας, κατευθειάν από τα κείμενα των Γραφών, που η θεοπνευστία τους είναι δεδαιωμένα από τον ἴδιον τον Κύριο Ιησού και τους Αποστόλους.

ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΡΙΑΔΙΚΗ ΘΕΟΤΗΤΑ

Α. Τί είναι η Τριαδική Θεότητα;

Η τριαδική Θεότητα είναι τα τρία Πρόσωπα που φανερώνονται στην Αγία Γραφή με τα ονόματα: Πατέρας, Υιός και Άγιο Πνεύμα.

Καθώς θα δείξουμε από τις Γραφές, η καθεμιά από τις τρεις αυτές προσωπικότητες είναι χωριστή Οντότητα, αυτοσυνειδητή και αυθυπόστατη, που σκέφτεται, μιλεί, θέλει, ενεργεί, χωρίς να παύει να διατηρεί πάντοτε αρμονικές σχέσεις και αιώνια κοινωνία αγάπης με τις δύο άλλες Προσωπικότητες.

Η ζωή των τριών Προσώπων της Θεότητας και η μεταξύ τους σχέση, φανερώνουν το δόγμα της Τριάδας, ένα βασικό δόγμα που μόνον στις Άγιες Γραφές αποκαλύπτεται.

Υπάρχουν μορφές Μονοθεϊσμού, καθώς λ.χ. ο μονοθεϊσμός των Μωαμεθανών, των Μαρτύρων του Ιεχωβά κ.α., που σα μοναδικό τους γνώρισμα προβάλλουν την πίστη σε μιά θεότητα μονοπροσωπική. Όμως, ο μονοθεϊσμός που προβάλλεται στην Αγία Γραφή δεν αναφέρεται στον αριθμό των Προσώπων της Θεότητας αλλά στο ενιαίο της θείας φύσης τους, που σημαίνει ότι υπάρχει μεταξύ τους κοινωνία θείας ουσίας (θείων ιδιοτήτων), αρμονία σχέσεων κι ενότητα σκοπών. Αυτό σε αντίθεση προς τον ανταγωνισμό και την εχθρότητα που υπάρχει ανάμεσα στους θεούς της ειδωλολατρείας.

Συνεπώς, η Θεότητα της Βίβλου δεν είναι μονοπροσωπική Οντότητα αλλά κοινωνία τριών θείων Προσώπων. Δεν είναι «ένας» αλλά «ένα». Δεν είναι το φιλοσοφικό σύμπλεγμα «τρία Πρόσωπα σε ένα Πρόσωπο», αλλά είναι τρία χωριστά μεταξύ τους Πρόσωπα (άλλος ο Πατέρας, άλλος ο Υιός και άλλος το Άγιο Πνεύμα) σε μιά Θεότητα που τη διακρίνει κοινή φύση, κοινή ζωή, κοινή δόξα και κοινοί σκοποί, (Ιωάν. 17/20-23).

Η Θεότητα, σαν τρεις χωριστές μεταξύ τους Οντότητες, τρία «Εγώ» ήταν, στην Παλαιά Διαθήκη, μιά αλήθεια σκεπασμένη, ένα μυστήριο κρυμμένο που αποκαλύφθηκε προοδευτικά κατά τον ίδιο προοδευτικό τρόπο που αποκαλύφθηκε και το Σχέδιο του Θεού για τη Σωτηρία των αμαρτωλών, καθώς και τα άλλα μυστήρια, (Εφεσ. 3/5).

Γιά παράδειγμα:

Το Πρόσωπο του Υιού, αναφέρεται στην Παλαιά Διαθήκη, είτε άμεσα είτε έμμεσα, με κάποια ακαθόριστη και συγκεχυμένη έννοια για τους Ισραηλίτες να τον εννοήσουν

σαν ένα συγκεκριμένο Πρόσωπο, με θεία φύση και με ισόθεη δόξα, καθώς λ.χ. στα χωρία:

«Φιλείτε τόν Υιόν μήποτε ὀργισθῆ ... μακάριοι πάντες οἱ πεποιθότες ἐπ'αὐτόν» (Ψαλμ. 6'/12).

«Παιδίον ἐγεννήθη εἰς ἡμᾶς· υἱὸς ἐδόθη εἰς ἡμᾶς καὶ ἡ ἔξουσία θέλει εἶσθαι ἐπὶ τὸν ὄμον αὐτοῦ· καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ θέλει καλεσθῆ Θαυμαστός, Σύμβουλος, Θεὸς ἰσχυρός, Πατὴρ τοῦ μέλλοντος αἰῶνος, Ἄρχων εἰρήνης» (Ἡσαίας 9'/6-7)

«Τόν οἶκον Ἰουδα θέλω ἐλεήσει, καὶ θέλω σώσει αὐτούς διὰ Κυρίου τοῦ Θεοῦ αὐτῶν...» (Ωσηέ 4'/7).

Επίσης: (Γεν. 18'/13 κ.α.)

Κατὰ τον ἴδιον τρόπο, το Πρόσωπο και το ἔργο του Αγίου Πνεύματος, παρέμεινε στην Παλαιά Οικονομία, μία αλήθεια σκεπασμένη, γι'αυτό και τα σχετικά χωρία που αναφέρονται στο «Πνεῦμα του Θεού» ή στο «Πνεῦμα του Ιεχωβά», δεν το χαρακτηρίζουν πάντοτε σαν προσωπικότητα, όπως λ.χ. στα χωρία:

«Πνεῦμα Θεοῦ ἐφέρετο ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῶν ὑδάτων» (Γεν. 1'/2).

Επίσης: (Γεν. 5'/3· Ψαλμ. 137'/6· ρδ'/30 κ.α.)

Η αλήθεια λοιπόν, γιά τα τρία πρόσωπα της Θεότητας μολονότι διαφαίνεται στις προπαρασκευαστικές αποκαλύψεις της Παλαιάς Διαθήκης, εν τούτοις δεν προβάλλεται ακόμα σα συγκεκριμένη διδαχή τριῶν Προσώπων που το καθένα κατέχει χωριστή προσωπικότητα από το άλλο.

Η διδαχή για τα τρία Οεία Πρόσωπα στην Παλαιά Διαθήκη

Στα κείμενα της Παλαιάς Διαθήκης, οι ενδείξεις γιά τα τρία Πρόσωπα της Θεότητας είναι καθαρές και ποικίλες.

1. Το ὄνομα «Θεός» παρουσιάζεται πάντοτε στον πληθυντικό αριθμό «Ελωίμ» (Θεοί), π.χ. «ἐν ἀρχῇ ἔποίησεν οἱ Θεοί...» **אֱלֹהִים בָּרַךְ תִּשְׁבַּר** (Γεν. 1'/1).

Δεδομένου ότι η Εβραϊκή γλώσσα έχει Ενικό αριθμό (γιά ένα πρόσωπο), Δυϊκό (γιά δύο Πρόσωπα) και Πληθυντικό (γιά περισσότερα από δύο), η χρήση «Ελωίμ» δηλώνει ασφαλώς τα τρία πρόσωπα.

Ότι η λέξη «Ελωίμ» σημαίνει περισσότερες από μία προσωπικότητες φαίνεται καθαρά επίσης στην πρώτη εντολή (Έξοδ. κ' /3) «Μη έχης άλλους θεούς πλην εμού», όπου το επίθετο **ΕΓΓΗ** (αχερίμ) είναι σε αριθμό πληθυντικό, για να συμφωνήσει με τον πληθυντικό του ονόματος (Ελωίμ=Θεοί). Η λέξη «αχερίμ» σημαίνει «άλλους ή ξένους» (θεούς).

Επίσης, «ἄς κάμωμεν ἄνθρωπον κατ'εἰκόνα ἡμῶν καὶ καθ' ὁμοίωσιν ἡμῶν» (Γεν. α' /26).

Ύστερα από την πνευματική πτώση του ανθρώπου, ο Θεός είπε στα δύο άλλα πρόσωπα της Θεότητας:

«Ίδου ἔγεινεν ὁ Ἀδάμ ὡς εἷς ἐξ ἡμῶν εἰς τό γινώσκειν τό καλόν καί τό κακόν». (Γεν. γ' /22).

Στο όραμα του κατά το χρίσμα του σαν προφήτης, ο Ησαΐας:
«Ἦκουσε τήν φωνήν τοῦ Κυρίου, λέγοντος, Τίνα θέλω ἀποστείλει καί τίς θέλει ὑπάγει διὰ ἡμᾶς;» (Ησαΐας ζ' /8).

«Εἶπε Κύριος πρός τόν Κύριον μου, κάθου ἐκ δεξιῶν μου, ἕωσοῦ θέσω τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου» (Ψαλμ. ρι' /1).

(Βλέπε και Γεν. γ' /22· ια' /7 κ.α.)

2. Χωριά στα οποία η λέξη «Θεοί» αποδίδεται σε δυο θείες προσωπικότητες:

«Εἶπεν Κύριος πρός τόν Κύριον μου, κάθου ἐκ δεξιῶν μου, ἕωσοῦ θέσω τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου». (Ψαλμ. ρι' /1).

«Τόν δέ οἶκον Ἰουδα θέλω ἐλεήσει, καί θέλω σώσει αὐτούς διὰ Κυρίου τοῦ Θεοῦ αὐτῶν, καί δέν θέλω σώσει αὐτούς διὰ τόξου, οὐδέ διὰ ρομφαίας, οὐδέ διὰ πολέμου, διὰ ἵππων, οὐδέ διὰ ἱπέων.» (Ωσηέ α' /7).

3. Χωριά όπου τα τρία Πρόσωπα ονομάζονται συγκεκριμένα:

Ἐν ἀρχῇ ἐποίησεν ὁ Θεός τόν σῦρανόν καί τήν γῆν. Ἡ δέ γῆ ἦτο ἄμορφος καί ἔρημος· καί σκότας ἐπὶ τοῦ προσώπου τῆς ἀδύσσου. Καί Πνεῦμα Θεοῦ ἐφέρετο ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῶν ὑδάτων. Καί εἶπεν ὁ Θεός, Γενηθήτω φῶς·» (Γεν. α' /1-3).

«Μέ τόν λόγον τοῦ Κυρίου ἔγειναν σί οὐρανοί, καί διὰ τῆς πνοῆς τοῦ στόματος αὐτοῦ πᾶσα ἡ στρατιά αὐτῶν». (Ψαλμ. λγ' /6).

«Πνεῦμα Κυρίου ἐλάλησε δι' ἐμοῦ, καί ὁ λόγος αὐτοῦ

ἦλθεν ἐπὶ τῆς γλώσσης μου. Ὁ Θεός τοῦ Ἰσραὴλ εἶπε πρὸς ἐμέ, ὁ Βράχος τοῦ Ἰσραὴλ ἐλάλησεν, ὁ ἐξουσιάζων ἐπὶ ἀνθρώπους, ἃς ἦναι δίκαιος, ἐξουσιάζων μετὰ φόβου Θεοῦ». (Β΄ Σαμ. κγ'/2-3).

«Πλησιάσατε πρὸς ἐμέ, Ἀκούσατε τοῦτο· ἀπ' ἀρχῆς δεν ἐλάλησα ἐν κρυπτῷ· Ἐξότου ἔγεινε τοῦτο, ἐγὼ ἤμην ἐκεῖ· καὶ τώρα Κύριος ὁ Θεός (ο Πατέρας) ἀπέστειλεν ἐμέ, (τον Υἱό του) καὶ τὸ πνεῦμα αὐτοῦ (τὸ Ἅγιο Πνεῦμα)», (Ἡσαίας μη'/16).

Επίσης Ἡσαίας ξγ'/1-10 κ.α.

4. Τα χωρία με τις τριπλές επαναλήψεις:
 «Ὁ Κύριος νά σέ εὐλογήσῃ, καί νά σέ φυλάξῃ! Ὁ Κύριος νά ἐπιλάμψῃ το πρόσωπον αὐτοῦ ἐπὶ σέ, καί νά σέ ἐλεήσῃ! Ὁ Κύριος νά ὑψώσῃ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐπὶ σέ, καί νά σοί δώσῃ εἰρήνην!» (Αριθμ. ζ'/24-26).
 «Και ἐκραζε τὸ ἐν πρὸς τὸ ἄλλο, καὶ ἔλεγεν, Ἅγιος, ἅγιος, ἅγιος ὁ Κύριος τῶν δυνάμεων· Πᾶσα ἡ γῆ εἶναι πλήρης τῆς δόξης αὐτοῦ». (Ἡσαίας ζ'/3).

Τα παραπάνω χωρία δείχνουν ὅτι στα Εβραϊκά, ἡ λέξη **יְהוָה** (Ελωίμ) εἶναι στον πληθυντικό αριθμό και συνεπῶς δηλώνει τις τρεῖς Θεῖες Προσωπικότητες.

Επίσης, ὅτι αυτές οι Προσωπικότητες χαίρουν ἴση τιμὴ και δόξα, φέροντας ἡ κάθεμία τον τίτλο «Κύριος».

Η διδαχὴ για τα τρία Θεία Πρόσωπα στην Καινὴ Διαθήκη

Στην Καινὴ Διαθήκη ἡ διδαχὴ για τα τρία Θεία Πρόσωπα αποκαλύπτεται καθαρή και συγκεκριμένη:

1. Στην ταυτόχρονη παρουσίαση των τριῶν Προσώπων τῆς Θεότητος κατὰ τὴ βάπτισι το Κυρίου Ἰησοῦ (Μαθ. 3/16). Ἡ φωνὴ το Πατέρα, ἡ παρουσία το Υἱοῦ και το σύμβολο το Ἁγίου Πνεύματος, σε μορφή περιστερᾶς.

«Βαπτισθεῖς δὲ ὁ Ἰησοῦς εὐθύς ἀνέβη ἀπὸ τοῦ ὕδατος· καὶ ἰδοὺ ἠνεώχθησαν αὐτῷ οἱ οὐρανοί, καὶ εἶδεν τὸ πνεῦμα (τοῦ) Θεοῦ καταβαῖνον ὡσεὶ περιστερᾶν (καὶ) ἐρχόμενον ἐπ' αὐτόν· καὶ ἰδοὺ φωνὴ ἐκ τῶν οὐρανῶν λέγουσα, οὗτος ἐστὶν ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός, ἐν ᾧ εὐδόκησα». (Μαθ. 3/16-17).

«Κάγώ ἐρωτήσω τόν πατέρα καί ἄλλον παράκλητον δώσει ὑμῖν ἵνα μεθ' ὑμῶν εἰς τόν αἰῶνα ᾗ». (Ιωάν. 14/16).

2. Στο χωρίο, Μαθ. 28/19, που διατυπώνει για πρώτη φορά και με τρόπο συγκεκριμένο το δόγμα των τριών Προσώπων της Θεότητας, καθώς και το τυπικό του βαπτίσματος.

«Πορευθέντες οὖν μαθητεύσατε πάντα τά ἔθνη, βαπτίζοντες αὐτούς εἰς τό ὄνομα τοῦ Πατρὸς καί τοῦ Υἱοῦ καί τοῦ Ἁγίου Πνεύματος».

Ο ἀπόστολος Παῦλος παραθέτει τα τρία Θεία Πρόσωπα συνενωμένα, στα χωρία:

«Διαιρέσεις δέ χαρισμάτων εἰσίν, τό δέ αὐτό Πνεῦμα· καί διαιρέσεις διακονιῶν εἰσίν, καί ὁ αὐτός Κύριος· καί διαιρέσεις ἐνεργημάτων εἰσίν, ὁ δέ Θεός ὁ ἐνεργῶν τά πάντα ἐν πᾶσιν» (Α΄ Κορ. 12/4-6).

«Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ καί ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ καί ἡ κοινωνία τοῦ Ἁγίου Πνεύματος μετά πάντων ὑμῶν». (Β΄ Κορ. 13/13)

«ἐν Πνεῦμα... εἰς Κύριος... εἰς Θεός καί Πατήρ πάντων...» (Εφεσ. 4/4-6)

Επίσης, οι ἄλλοι ἀπόστολοι κάνουν δυνατές νύξεις του δόγματος των τριῶν Προσώπων της Θεότητας: (Α΄ Πέτρ. 1/3-11· Α΄ Ιωάν. 1/3 και 4/13· Ιούδα, 20-21· Αποκ. 1/4-5).

ΤΟ ΠΡΩΤΟ ΠΡΟΣΩΠΟ ΤΗΣ ΤΡΙΑΔΑΣ:

Θ ΠΑΤΕΡΑΣ

Το πρώτο Πρόσωπο της Θεότητας αποκαλύπτεται στην ανθρωπότητα με το ὄνομα «Πατέρας». Είναι ο Θεός (με το άρθρο). Η πηγή της Θεότητας «ἐξ οὗ τά πάντα» (Α΄ Κορ. 8/6). Είναι ο ἀόρατος και ο ἀπρόσιτος σε κάθε δημιουργημα, «ὄν εἶδεν οὐδεὶς ἀνθρώπων» (Α΄ Τιμ. 6/16).

Ο Σχεδιαστής του έργου της ἀπολύτρωσης που ἐκτέλεσε ο Υἱός (Λουκ. 10/21· Ιωάν. 3/16).

Είναι ο Θεός του ευαγγελίου (Ρωμ. 1/1).

Είναι «ὁ ἐπί πάντων καί διά πάντων καί ἐν πᾶσιν ἡμῖν» (Βλέπε ἐπίσης: Ιωάν. 1/18, 6/46· Α΄ Τιμ. 1/17· Α΄ Ιωάν. 4/12).

Το πρώτο πρόσωπο της Θεότητας ονομάζεται ο «Πατέρας», ως πρὸς τη σχέση Του με τον Υἱό.

ΤΟ ΔΕΥΤΕΡΟ ΠΡΩΣΩΠΟ ΤΗΣ ΤΡΙΑΔΑΣ: Ο ΥΙΟΣ

Προσωπικότητα άλλη από τον Πατέρα

Εκείνος που αρνείται ότι ο Θεός είχε Υιό, δηλαδή Πρόσωπο θείο, αλλά χωριστό από τον Εαυτό Του, καταστρέφει με αυτή την άρνησή του ολόκληρο το ευαγγέλιο, εφόσον το ευαγγέλιο είναι «περί του Υιού του Θεού» (Ρωμ. 1/3).

Το ευαγγέλιο είναι ότι «οὕτως γάρ ἠγάπησεν ὁ Θεός τόν κόσμον, ὥστε τόν Υἱόν τον μονογενῆ ἔδωκεν...» (Ιωάν. 3/16).

Το ευαγγέλιο είναι ότι ο Θεός «τοῦ ἰδίου υἱοῦ οὐκ ἐφείσατο» (Ρωμ. 8/32).

Το ευαγγέλιο είναι ότι «ἐξαπέστειλεν ὁ Θεός τόν υἱόν αὐτοῦ, γενόμενον ἐκ γυναικός,...» (Γαλ. 4/4).

Και ο απόστολος Παύλος βεβαιώνει ότι ο Θεός «εὐδόκησεν ἀποκαλύψαι τόν υἱόν αὐτοῦ ἐν ἐμοί, ἵνα εὐαγγελίζομαι αὐτόν ἐν τοῖς ἔθνεσιν». (Γαλ. 1/15-16).

Τα παρακάτω χωρία βεβαιώνουν ότι ο Ιησούς είναι προσωπικότητα άλλη από τον Πατέρα, δηλαδή ότι είναι ο Υιός του Θεού.

1. «Εάν ἐγὼ δοξάζω ἑμαυτόν, ἡ δόξα μου οὐδέν ἐστίν· ἐστὶν ὁ πατήρ μου ὁ δοξάζων με, ὃν ἡμεῖς λέγετε ὅτι Θεός ἡμῶν ἐστίν· καὶ οὐκ ἐγνώκατε αὐτόν, ἐγὼ δὲ οἶδα αὐτόν, κἂν εἶπω ὅτι οὐκ οἶδα αὐτόν, ἔσομαι ὁμοῖος ὑμῖν ψεύστης· ἀλλὰ οἶδα αὐτόν καὶ τόν λόγον αὐτοῦ τηρῶ» (Ιωάν. 8/54-55).

Σχόλιο: Το πρόσωπο που μιλάει έτσι προφανώς δεν είναι ο Πατέρας, επειδή ξεχωρίζεται με το να λέει, «Εάν ἐγὼ δοξάζω ἑμαυτόν, ἡ δόξα μου οὐδέν ἐστίν· ἐστὶν ὁ Πατήρ μου ὁ δοξάζων με, ὃν ἡμεῖς λέγετε ὅτι Θεός ἡμῶν ἐστίν».

Αν το πρόσωπο που λέει τα λόγια αυτά ήταν ο ίδιος ο Πατέρας δεν θα μπορούσε να μιλήσει έτσι, επειδή τότε θα δόξαζε Αυτός τον εαυτό Του, ενώ στο χωρίο μας εξηγεί, ότι δεν δοξάζει Αυτός τον Εαυτό Του αλλά ότι ο Πατέρας τον δοξάζει.

2. «Καὶ ὁ πέμψας με πατήρ ἐκεῖνος μεμαρτύρηκεν περὶ ἐμοῦ, οὔτε φωνήν αὐτοῦ πώποτε ἀκηκόατε οὔτε εἶδος αὐτοῦ ἑωράκατε» (Ιωάν. 5/37).

Σχόλιο: Αυτός που μιλάει ασφαλώς, δεν είναι ο Πατέρας, επειδή και τη φωνή του Ιησού οι Ιουδαίοι άκουαν και το πρόσωπό του έβλεπαν, ενώ ο Ιησούς τους δεβαιώνει ότι ποτέ δεν άκουσαν τη φωνή «του πέμψαντος» αυτόν (δηλαδή του Πατέρα), ούτε ποτέ είδαν τό πρόσωπό Του. Συνεπώς, ο Πατέρας είναι ένα άλλο Πρόσωπο, διαφορετικό από τον Ιησού, δηλαδή διαφορετικό από τον Υιό.

3. «Λέγει αὐτῷ ὁ Φίλιππος, Κύριε, δεῖξον ἡμῖν τόν Πατέρα καί ἄρκει ἡμῖν. Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Τοσοῦτω χρόνῳ μεθ' ὑμῶν εἰμί καί οὐκ ἔγνωκάς με, Φίλιππε; ὁ ἔωρακώς ἐμέ ἔωρακεν τόν πατέρα· πῶς σύ λέγεις, δεῖξον ἡμῖν τόν πατέρα; οὐ πιστεύεις διτι ἐγώ ἐν τῷ πατρὶ καί ὁ πατήρ ἐν ἐμοί ἐστίν; τά ρήματα ἃ ἐγώ λαλῶ ὑμῖν ἀπ' ἑμαυτοῦ οὐ λαλῶ· ὁ δέ πατήρ ἐν ἐμοί μένων ποιεῖ τά ἔργα αὐτοῦ» (Ιωάν. 14/8-10).

Σχόλιο: Η φράση, «ὁ ἔωρακώς ἐμέ ἔωρακεν τόν πατέρα» δεν σημαίνει συγχώνευση των δύο Προσώπων, δεν σημαίνει ταύτιση των δύο «Ἐγώ» (του Πατέρα και του Υιού), αλλά τέλεια ηθική ομοιότητα του Υιού με τον Πατέρα.

4. «Ἐάν κρίνω δέ ἐγώ, ἡ κρίσις ἡ ἐμή ἀληθινή ἐστίν, διτι μόνος οὐκ εἰμί, ἀλλ' ἐγώ καί ὁ πέμψας με πατήρ. Καί ἐν τῷ νόμῳ δέ τῷ ὑμετέρῳ γέγραπται διτι δύο ἀνθρώπων ἡ μαρτυρία ἀληθής ἐστίν, ἐγώ εἰμί ὁ μαρτυρῶν περὶ ἑμαυτοῦ καί μαρτυρεῖ περὶ ἐμοῦ ὁ πέμψας με πατήρ» (Ιωάν. 8/16-18).

Σχόλιο: Στα παραπάνω χωρία, πάλιν μαρτυρεῖ ο Ιησούς, ότι δεν είναι αυτός ο Πατέρας, αλλά ότι είναι άλλος (ο Υιός), ώστε μαζί με τον Πατέρα κάνουν δύο. Ἄλλωστε το λέει καθαρά, ότι ο νόμος απαιτεῖ δύο μάρτυρες, και δύο είναι οι μάρτυρες και στην δική Του περίπτωση: Ἐνας ἐγώ και ένας ο πατέρας, δηλαδή δύο.

Συνεπώς, άλλος είναι ο Υιός και άλλος ο Πατέρας. Αν το πρόσωπο του Υιού ήταν το ίδιο πρόσωπο του Πατέρα, τότε ο μάρτυρας θα ήταν μόνο ένας και συνεπώς το επιχείρημα του Ιησού θα ήταν τελείως άσκοπο και αστήρικτο.

5. «Ἀπεκρίθη οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς καί εἶπεν, ἡ ἐμή διδαχή οὐκ ἔστιν ἐμή ἀλλά τοῦ πέμψαντός με. Ἐάν τις

θέλη το θέλημα αὐτοῦ ποιεῖς γνώσεται περὶ τῆς διδαχῆς πότερον ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐστὶν ἢ ἐγὼ ἀπ' ἑμαυτοῦ λαλῶ» (Ιωάν. 7/16–17).

Σχόλιο: Πάλιν ο Ἰησοῦς, στο παραπάνω χωρίο, δεδαιώνει ὅτι δεν εἶναι ο Πατέρας, επειδὴ λέει, «ἡ ἐμὴ οὐκ ἐστὶν ἐμὴ ἀλλὰ τοῦ πέμψαντός με (τοῦ Πατέρα)» και προχωρεῖ προσθέτοντας, «Ἐάν τις θέλει τὸ θέλημα αὐτοῦ (τοῦ Πατέρα) ποιεῖν, γνώσεται περὶ τῆς διδαχῆς, πότερον ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐστὶν ἢ ἐγὼ ἀπ' ἑμαυτοῦ λαλῶ».

6. «Καταβέβηκα ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ οὐχ ἵνα ποιῶ τὸ θέλημα τὸ ἐμόν ἀλλὰ τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με» (Ιωάν. 5/30)

Σχόλιο: Ο Ἰησοῦς ἐξηγεῖ ὅτι δεν εἶναι ο Πατέρας, επειδὴ ξεχωρίζει τον ἑαυτό Του, με το να λέει «καταβέβηκα ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ ὄχι γιὰ νὰ κάμω τὸ θέλημα τὸ δικό μου, ἀλλὰ τὸ θέλημα Ἐκείνου πού με ἔστειλε». εἶναι συνεπῶς ἄλλο Πρόσωπο. Εἶναι ο Υἱός του Θεοῦ, ὄχι ο Πατέρας.

7. «Εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, εἰ ὁ Θεός πατήρ ὑμῶν ἦν ἠγαπᾶτε ἄν ἐμέ, ἐγὼ γάρ ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐξηλθον καὶ ἠκωοῦδέ γάρ ἀπ' ἑμαυτοῦ ἐλήλυθα, ἀλλ' ἐκεῖνος με ἀπέστειλε» (Ιωάν. 8/42).

Σχόλιο: Ο Υἱός, λοιπόν, δεν ἦλθε στο κόσμο ἀπὸ δική Του πρωτοβουλία, ἀλλὰ ἀπὸ πρωτοβουλία του Πατέρα. Πάλι ἐδῶ ο Ἰησοῦς ξεχωρίζει το πρόσωπό Του ἀπὸ το Πρόσωπο του Πατέρα, συνεπῶς ἄλλος ο Ἰησοῦς καὶ ἄλλος ο Πατέρας.

8. «Ἐγὼ ἐξ ἑμαυτοῦ οὐκ ἐλάλησα, ἀλλ' ὁ πέμψας με Πατήρ αὐτός μοι ἐντολήν ἔδωκε τί εἶπω καὶ τί λαλήσω» (Ιωάν. 12/49).

Σχόλιο: Σαν το τέλειο ομοίωμα του χαρακτήρα του Πατέρα, ο Υἱός μεταδίδει ακριβῶς τα διδάγματα που ο Πατέρας του ἐμπιστεύθηκε. Ο Υἱός δεν μίλησε ἀπὸ τον ἑαυτό Του. Ο Πατέρας ἔδωκε ἐντολή στον Υἱό Του να μιλήσει και να διδάξει τη διδαχὴ του Πατέρα. Συνεπῶς ἄλλος εἶναι ο Υἱός και ἄλλος ο Πατέρας.

9. «Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ. Ἐάν τις ἀγαπᾷ με τὸν λόγον μου τηρήσει, καὶ ὁ πατήρ μου ἀγαπήσει αὐτόν καὶ πρὸς αὐτόν ἐλευσόμεθα καὶ μονὴν παρ' αὐτοῦ ποιησόμεθα» (Ιωάν. 14/23).

Σχόλιο: Στο παραπάνω χωρίο, ο Ιησούς μιλεί για τον εαυτό Του και για τόν Πατέρα και χρησιμοποιεί πληθυντικό αριθμό, άρα είναι περισσότεροι από ένα πρόσωπο. Εγώ και ο Πατέρας θα έλθουμε και θα κατοικήσουμε.

Όχι λοιπόν ο Πατέρας και ο Υιός ένα Πρόσωπο αλλά δύο Πρόσωπα

10. «Νῦν, δόξασόν με σύ Πάτερ, παρά σεαυτῷ τῇ δόξῃ ἣ εἶχον πρό τοῦ τόν κόσμον εἶναι παρά σοί» (Ιωάν. 17/5).

Σχόλιο: Ο Ιησούς σηκώνει τα μάτια Του προς τον ουρανό και μιλάει με τον Πατέρα Του. Αν ο Ιησούς ήταν ο ίδιος ο Πατέρας τότε η ομιλία αυτή δεν θα ήταν παρά μία σκηνοθεσία. Όμως είναι πραγματικότητα. Ο Ιησούς απευθύνεται προς ένα άλλο Πρόσωπο που υπάρχει έξω από τον εαυτό Του και ζητεί να τόν δοξάσει με την δόξα που είχε κοντά Του, πρίν ακόμη γίνει ο κόσμος. Πόσον καθαρά φαίνεται ότι άλλος είναι ο Πατέρας και άλλος είναι ο Υιός!

Επίσης:

«Πάτερ μου, εἰ δυνατόν ἐστίν παρελθέτω ἀπ' ἐμοῦ τό ποτήριον τοῦτο» (Ματθ. 26/39).

«Θεέ μου, Θεέ μου, ἵνα τί μέ ἐγκατέλιπες;» (Ματθ. 27/46).

Στα παραπάνω χωρία φαίνεται, έξω από κάθε αμφιβολία, ότι ο Ιησούς (ο Υιός) απευθύνεται στον Πατέρα Του, σαν ένα ξεχωριστό Πρόσωπο. Και πολλά άλλα χωρία δείχνουν ότι συγχρόνως με τον Υιό, υπήρχε και ο Πατέρας, ο οποίος είχε και «Πρόσωπο» (το πρόσωπο του Πατέρα μου) στους ουρανούς (Ματθ. 18/10).

11. «Εἰ ἠγαπάτε με ἐχάρητε ἄν, διτι πορεύομαι πρός τόν πατέρα, διτι ὁ πατήρ μείζων μου ἐστίν» (Ιωάν. 14/12).

Γίνεται και από το χωρίο αυτό φανερό ότι, ο Ιησούς δεν είναι ο Πατέρας επειδή ο ίδιος ο Ιησούς εξηγεί ότι ο Πατέρας είναι μεγαλύτερός Του. Και μόνον αυτό το χωρίο θα ήταν υπεραρκετό για να δείξει, ότι άλλος είναι ο Πατέρας προς τον οποίον πήγαινε ο Ιησούς και άλλος είναι ο Ιησούς, (ο Υιός).

Βλέπε και άλλα σχετικά χωρία: Ματθ. 10/32, 28/19· Ιωάν. 1/14, 18· Γαλ. 1/16· Α΄ Κορ. 8/6· Αποκ. 1/4-5 κ.α.

12. «Θεόν οὐδεὶς ἑώρακεν πώποτε» (Ιωάν. 1/18).

13. «Θεόν οὐδεὶς πώποτε τεθέαται» (Α' Ιωάν. 4/12).

Τα λόγια αυτά δεν εννοούν ότι κανένας δεν είδε τον Θεό τώρα τελευταία, αλλά εννοούν ότι κανένας, ουδέποτε είδε τον Θεό.

14. «Διαμαρτύρομαι ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ και Χριστοῦ Ἰησοῦ και τῶν ἐκλεκτῶν ἀγγέλων...» (Α' Τιμ. 5/21).

Πόσο καθαρότερα θα μπορούσε να ξεχωρίσει ο απόστολος τα πρόσωπα: Θεό, Χριστό Ιησού, εκλεκτοί άγγελοι;

15. «Διαμαρτύρομαι ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ καί Χριστοῦ Ἰησοῦ...» (Α' Τιμ. 5/21).

Ο απόστολος ομολογεί ενώπιον του Θεού και του Ιησού Χριστού.

16. «'Αποκάλυψις Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἦν ἔδωκεν αὐτῷ ὁ Θεός, δεῖξαι τοῖς δούλοις αὐτοῦ...» (Αποκ. 1/1).

Επίσης στο χωρίο τούτο, ο διαχωρισμός των προσώπων Ιησού Χριστού και Θεού είναι ένδειξη ολοκάθαρη.

Συμπέρασμα

Η αλήθεια που φαινεται θετική στα παραπάνω χωρία που παρουσιάζουμε είναι ότι παράλληλα με τον ένα και μόνον Θεό, τον Πατέρα, αναφέρεται και ο Κύριος Ιησούς, σαν ένα άλλο «Εγώ», σαν μιά διαφορετική και ξεχωριστή Οντότητα.

Ο Πατέρας Θεός, λοιπόν, έχει Υιό. Πρόσωπο πραγματικό θείας ουσίας και δόξας το οποίο, «ἐν ἀρχῇ ἦν πρὸς τὸν Θεόν» (Ιωάν. 1/1).

Ο Θεός μάς αγαπά όταν αγαπάμε τον Υιό Του και πιστεύουμε ότι ο Υιός «ἐξῆλθε παρὰ του Πατρός και ἦλθε εἰς τόν κόσμον καί διτι ἀφήκε τόν κόσμον καί ἔπορεύθη πρὸς τόν Πατέρα», «καθήμενος ἐκ δεξιῶν Αὐτοῦ», σαν μεσίτης και Σωτήρας των αμαρτωλών.

ΤΟ ΤΡΙΤΟ ΠΡΟΣΩΠΟ ΤΗΣ ΤΡΙΑΔΑΣ: ΤΟ ΑΓΙΟ ΠΝΕΥΜΑ

Ο Ιησούς, χαρακτηρίζει το Πνεύμα σαν Προσωπικότητα, και την ονομάζει «ο παράκλητος» (συνήγορος): Ιωάν. 14/26· 15/26· 16/7. Ειδικότερα αναγνωρίζει ότι το «Εγώ» αυτής της Προσωπικότητας, είναι ξεχωριστό από τις δύο άλλες Προσωπικότητες, οι οποίες το αποστέλλουν: «ου γαρ λαλήσει αφ'εαυτού» (16/13).

Συνδέοντας ο θεόπνευστος συγγραφέας την αντωνυμία γένους αρσενικού «εκείνος», με το ουδέτερο όνομα, «το Πνεύμα» δηλώνει χωρίς αμφιβολία την ταυτότητα του Πνεύματος, αποδίδοντας σ'Αυτόν ιδιότητες και ενέργειες Προσωπικότητας.

Έτσι, το Άγιο Πνεύμα: Μαρτυρεί (Ιωάν. 15/26)· ελέγχει την αμαρτία (Ιωάν. 16/8)· οδηγεί στην αλήθεια (Ιωάν. 16/13)· δοξάζει τον Χριστό και λαμβάνει απ'Αυτόν τα μηνύματα της Σωτηρίας (Ιωάν. 16/14).

Στα συνοπτικά Ευαγγέλια ο Κύριος Ιησούς φέρει σε αντίθεση το μήνυμα του Πνεύματος προς εκείνο των μαθητών Του: «Οὐ γάρ ὑμεῖς ἐστε οἱ λαλοῦντες ἀλλὰ τὸ πνεῦμα τοῦ Πατρὸς ὑμῶν τὸ λαλοῦν ἐν ὑμῖν» (Ματθ. 10/20).

Επίσης, αντιπαράθετει την αμαρτία εναντίον του Αγίου Πνεύματος προς εκείνη που στρέφεται εναντίον του υιού του ανθρώπου (Ματθ. 12/31).

(Στην παραπάνω περίπτωση θα ήταν ακατανόητο αν πιστεύαμε ότι η προσβολή εναντίον ενός απρόσωπου στοιχείου είναι σοβαρότερη από την προσβολή εναντίον ενός προσώπου).

Ο απόστολος Παύλος εξάλλου, αποδίδει στο Άγιο Πνεύμα δράση και ενέργειες προσώπου, καθώς λ.χ:

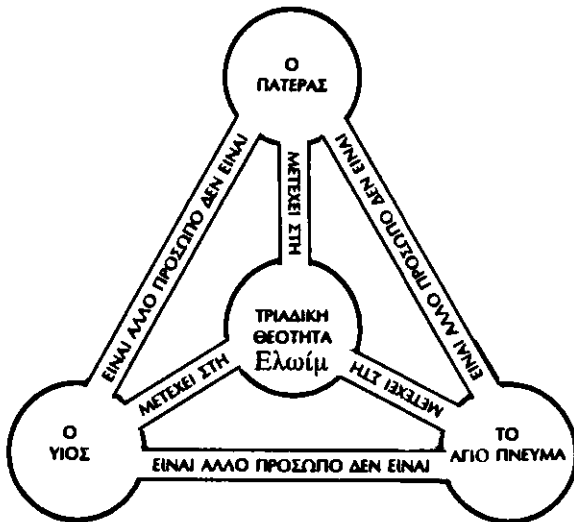
Η μεσιτεία και η βοήθεια του Πνεύματος στις περιπτώσεις πνευματικής αδυναμίας: «συναντιλαμβάνεται τῇ ἀσθενείᾳ ἡμῶν» (Ρωμ. 8/26)· μοιράζει στην εκκλησία με διάκριση τα πνευματικά χαρίσματα, «διαίρουσιν ἰδίᾳ ἐκάστῳ καθὼς βούλεται» (Α΄ Κορ. 12/11)· εμπνέει τις αποφάσεις της Εκκλησίας (Πραξ. 15/28)· προσκαλεί στο ιεραποστολικό έργο (Πραξ. 13/2).

Ο πιστός μπορεί να λυπήσει και να προσβάλει το πρόσωπο του Αγίου Πνεύματος (Εφεσ. 4/30· Εβρ. 10/29).

Μία προσεκτική έρευνα της Βίβλου στο βαθύ και άγιο θέμα της Τριάδας, μας οδηγεί στο συμπέρασμα ότι προαιωνίως υπήρχε τέλεια ισοτιμία στη σχέση των τριών Θείων Προσώπων της Θεότητας, μέχρις ότου τα Πρόσωπα αυτά κατέστρωσαν το σχέδιο της δημιουργίας, καθώς και των θείων σκοπών που σχετίζονται με τη δημιουργία. Τότε το καθένα Πρόσωπο της Θεότητας προσηρμωσε εθελούσια το ρόλο του σαν Πατέρας, σαν Υιός και σαν Άγιο Πνεύμα, μία προσαρμογή που ήταν αναγκαία για να εκπληρωθούν οι σκοποί της Θεότητας, σύμφωνα με τα αιώνια σχέδιά της.

Κατά τις αποκαλύψεις της Βίβλου, ο Πατέρας Θεός συνέλαβε και κατέστρωσε τά σχέδια της Δημιουργίας και της Σωτηρίας, «ἐξ οὗ τὰ πάντα» (Α΄ Κορ. 8/6). ο Υιός εκτέλεσε αυτά τά σχέδια (Ιωάν. 1/1-5) και το Άγιο Πνεύμα τά εξήγησε και τά συντηρεί (Ιωάν. 16/13).

Η Τριαδική Θεότητα όπως αποκαλύπτεται στα κείμενα των Γραφών

Η ΣΧΕΣΗ ΑΝΑΜΕΣΑ ΣΤΑ ΤΡΙΑ ΠΡΟΣΩΠΑ

Στη σχέση που έχουν τα τρία Πρόσωπα της Θεότητας μεταξύ τους, δεν εκδηλώνεται προτεραιότητα του Ενός (του Πατέρα) απέναντι στα δύο άλλα, διότι καθώς παρατηρούμε, η προτεραιότητα των ονομάτων τους εναλλάσσεται, καθώς λ.χ.

«Ἡ χάρις τοῦ κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ κοινωνία τοῦ ἁγίου πνεύματος μετὰ πάντων ὑμῶν» (Β΄ Κορ. 13/13).

«Κατὰ πρόγνωσιν θεοῦ πατρὸς, ἐν ἁγιασμῶ πνεύματος, εἰς ὑπακοήν καὶ ραντισμὸν αἵματος Ἰησοῦ Χριστοῦ χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη πληθυνθείη» (Α΄ Πέτρου 1/2).

«ὁ δὲ παράκλητος, τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ὃ πέμπει ὁ πατὴρ ἐν τῷ ὀνόματί μου,...» (Ιωάν. 14/26).

(Βλέπε και Αποκ. 1/4-5· Α΄ Κορ. 12/1-6· Ματθ. 3/16-17· Ιουδ. 20-21· Ιωάν. 16/14).

Αυτή η εναλλαγή προτεραιότητας των Προσώπων της Θεότητας οφείλεται στην αμοιβαία και τελεία αγάπη που τρέφουν τα τρία Πρόσωπα ανάμεσά Τους. (Βλέπε, Ιωάν. 5/20, 17/23,24· Ιωάν. 14/31, κ.α.).

Επίσης οφείλεται στην επιθυμία που έχει το καθένα από τα τρία Πρόσωπα να τιμά και να δοξάζει τα δύο άλλα. Έτσι:

Ο Πατέρας δοξάζει και τιμά τον Υιό (Ιωάν. 8/54, 5/23)

Ο Υιός δοξάζει και τιμά τον Πατέρα (Ιωάν. 17/4, 7/18, 8/49)

Το Πνεύμα δοξάζει και τιμά τον Υιό (Ιωάν. 16/14)

Το Πνεύμα δοξάζει και τιμά τον Πατέρα (Ρωμ. 8/14, 5/5).

Οι Γραφές, επίσης, αποκαλύπτουν ότι στη σχέση που έχουν τα Πρόσωπα της Θεότητας με τη Δημιουργία και την ανθρωπότητα, υπάρχει εξάρτηση του Υιού από τον Πατέρα καθώς και του Αγίου Πνεύματος από τον Πατέρα και τον Υιό. Αυτή η σχέση δεν αλλάζει, μήτε ελαττώνει, την απόλυτη Οντότητα των δύο εξαρτωμένων Προσώπων, επειδή αυτή η εξάρτηση τους είναι εθελούσια και αποτέλεσμα της απόλυτης ελευθερίας τους.

Έτσι ο Πατέρας δίνει τη ζωή, ο Υιός και το Πνεύμα ανταποδίδουν κι αυτοί τη Ζωή που έλαβαν: «ὥσπερ γὰρ ὁ Πατὴρ ἔχει ζωὴν ἐν ἑαυτῷ, (πηγή) οὕτως καὶ τῷ Υἱῷ ἔδωκεν ζωὴν

(υπόταξη) ἔχειν ἐν ἑαυτῷ» (Ιωάν. 5/26). «...τὴν δόξαν ἦν δέδωκάς μοι, (υπόταξη)... πρὸ καταβολῆς κόσμου» (Ιωάν. 17/24). «ὁ Πατὴρ μείζων μου ἔστιν» (Ιωάν. 14/28).

Ο Πατέρας είναι ο γεννήσας, ο Υἱός ο γεννημένος (Εβρ. 1/5).

Ο Πατέρας είναι το πρότυπο, ο Υἱός η εικόνα (Β' Κορ. 4/4)

Ο Πατέρας είναι η πηγή της δόξας, ο Υἱός το απαύγασμα της δόξας (Εβρ. 1/3).

Ο Πατέρας είναι η υπόσταση, ο Υἱός ο χαρακτήρας της υπόστασης (Εβρ. 1/3).

Ο Πατέρας είναι η πηγή κάθε εξουσίας, ο Υἱός δέχεται την εξουσία από τον Πατέρα (Ματθ. 11/27, 28/18).

Τα Γραφικά κείμενα που μιλούν γιά τη σχέση που έχουν τα τρία Πρόσωπα της Θεότητας με τη Δημιουργία και την ανθρωπότητα, συνδέουν την πρόθεση «ἐκ» με τον Πατέρα, την πρόθεση «διά» με τον Υἱό και την πρόθεση «ἐν» με το Άγιο Πνεύμα.

Παραβολικές εικόνες γιά τη σχέση του Πατέρα με τον Υἱό.

Η Τριαδική ύπαρξη είναι απόλυτα μοναδική και σαν τέτοια δεν έχει τύπους και σύμβολα στη δημιουργία, -ούτε στη φυσική μήτε στην πνευματική.

Μολαταύτα, η Βίβλος μας δίνει βοηθητικά στοιχεία γιά να μπορέσουμε να φαντασθούμε κάποιες από τις πλευρές του μυστηρίου.

Η πρώτη αναλογία είναι παρμένη από την εσωτερική ζωή της ανθρώπινης ψυχής. Συγκεκριμένα, ο λόγος (η ομιλία) μέσα στον άνθρωπο, σε αναλογία πρὸς το ρόλο του Λόγου του Θεού.

Η αναλογία αυτή είναι ελλειπής, επειδή ο λόγος του ανθρώπου είναι δύναμη απρόσωπη, ενώ του Θεού ο Λόγος είναι Προσωπικότητα. (Ιωάν. 1/1-3).

Η δεύτερη αναλογία είναι παρμένη από την οικογενειακή ζωή. Την εξέφρασε ο ίδιος ο Ιησούς, δίνοντας στο πρώτο και το δεύτερο πρόσωπο της θείας Τριάδας τα ονόματα «Πατέρας» και «Υἱός», χωρίς όμως να προχωρήσει και γιά το τρίτο πρόσωπο, στις οικογενειακές σχέσεις.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Σύμφωνα, με τα παραπάνω χωρία, η Αγία Γραφή και ιδιαίτερα η Καινή Διαθήκη, μας φανερώνει και μας εξηγεί ορισμένες αλήθειες για τα τρία Πρόσωπα της Θεότητας καθώς και για τη μεταξύ τους σχέση, έτσι που το μυστήριο της Θεότητας να μην παραμένει τελείως σκεπασμένο για την πνευματική γνώση της Εκκλησίας.

Γι αυτό και ο απόστολος μας προτρέπει να μην αγνοούμε τό μυστήριο (Ρωμ. 11/25) που ήταν κρυμμένο στους περασμένους αιώνες (Ρωμ. 16/25) και που τώρα έχει φανερωθεί διά του Πνεύματος στους αγίους αποστόλους και προφήτες (Εφεσ. 1/9-13). Πάνω σ'αυτή τη βάση, το Πνεύμα του Θεού, μέσω του αποστόλου, ζητάει επίσης από τον κάθε πιστό, «να γνωρίσει, και μάλιστα στο βάθος του (εις επίγνωσιν) το μυστήριο του Θεού και του Χριστού» (Κολοσ. 2/2).

Δεν θα υπήρχε λόγος να έχει ο απόστολος τέτοια απαίτηση από τους πιστούς, αν το μυστήριο του Θεού και του Χριστού ήταν ένα αίνιγμα εντελώς ακατανόητο από τον άνθρωπο. Και ασφαλώς, στο περιεχόμενο αυτού του μυστηρίου είναι και οι αλήθειες για τα τρία αιώνια και ευλογημένα Πρόσωπα της Θεότητας.

Το δόγμα της θείας Τριάδας, όπως έχει διασωθεί στη δογματική παράδοση της ιστορικής εκκλησίας, είναι ξένο προς τις μαρτυρίες της Καινής Διαθήκης.

Όχι τα ακατανόητα ανθρώπινο φιλοσοφήματα, «ο Ένας είναι και Τρεις και οι Τρεις είναι και Ένας». Όχι «ο Πατέρας είναι και ο Υιός· ο Υιός είναι και ο Πατέρας».

Ταυναντίον, η Καινή Διαθήκη διδάσκει ότι υπάρχουν στην κοινωνία της Θεότητας τρία ξεχωριστά Πρόσωπα που το καθένα είναι προικισμένο με δικό Του «Εγώ», δική Του προσωπικότητα και δική Του θέληση, στην κοινωνία της θείας Ζωής.

Η διδαχή της τέλει αγάπης, φαίνεται να δικαιολογεί τα τρία χωριστά Πρόσωπα της Θεότητας, εξηγεί ο Μεταλληνός. «Η αγάπη του ενός προσώπου χρειάζεται ένα άλλο πρόσωπο σαν το αντικείμενό της. Για να καθαριστεί όμως από κάθε εγωϊστικό στοιχείο, ενώνεται και ατρέφεται ενωμένη με τρίτο πρόσωπο, σ'ένα τρίτο «Εγώ».

ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

Ερώτημα:

Αν η λέξη «Ελωίμ» (Θεσί) αναφέρεται στα τρία χωριστά Θεία Πρόσωπα, πως θα εννοήσουμε την ομολογία του Ισραήλ: «*Άκουε Ισραήλ· Κύριος ο Θεός ημών είναι ένας Κύριος*»; (Δευτερ. 5/4).

Απάντηση:

Στο χωρίο αυτό η λέξη «ένας» (στα Εβραϊκά «εχάδ» **יְחָד**) είναι αριθμητικό επίθετο και σημαίνει μονάδα, όχι με την απόλυτη, την αριθμητική, σημασία της λέξης, αλλά μονάδα σύνθετη, συλλογική, μονάδα ηθικής ενότητας.

Δύο από τα πολλά παραδείγματα:

«Διά τούτο θέλει αφήση ὁ ἄνθρωπος τὸν πατέρα αὐτοῦ καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ... καὶ θέλουσι εἶσθαι οἱ δύο εἰς σάρκα μία» (εχάδ), (Γεν. 6'/24).

Δύο πρόσωπα, λοιπόν, που το ένα είναι χωριστό από το άλλο, (ο άνδρας από τη γυναίκα) και όμως θεωρούνται σα συλλογική μονάδα (σάρκα μία=εχάδ).

Άλλο παράδειγμα: «Θέλω δώσει εἰς αὐτοὺς (στοὺς Ἰσραηλίτες) καρδίαν μία...» (εχάδ) (Ιερ. λβ/39). Η φράση, «μια καρδιά» σημαίνει πως ὅλοι θα βλέπουν, θα σκέπτονται και θα αισθάνονται κατά τον ένα (εχάδ) και τον ίδιο τρόπο (συλλογική μονάδα) κ.ο.κ.

Παρατηρεῖ ο εβραϊστής, Dr. David Cooper*:

«Αν δεν προσέξουμε αυτή την ουσιαστική λεπτομέρεια και κάνουμε το λάθος να εννοήσουμε τη λέξη «εχάδ» σαν απόλυτη, αριθμητική μονάδα στα χωρία που τη συναντάμε, τότε αγνοούμε τη λογική, καταστρέφουμε τη γραμματική και ξεφεύγουμε από τον σωστό τρόπο σκέψης». (Η απόλυτη, η αριθμητική, μονάδα στα Εβραϊκά, αποδίδεται με τη λέξη **יְחָד** «γιαχίδ».)

Σύμφωνα, λοιπόν, με τα πάμπολα παραδείγματα που υπάρχουν στα κείμενα της Παλαιάς Διαθήκης, η λέξη «εχάδ» δεν εκφράζει το «ένας», «μια», «ένα» στην απόλυτη, στην αριθμητική της έννοια, αλλά εκφράζει την ιδέα συλλογικής, σύνθετης μονάδας ή ενότητας διαφόρων στοιχείων ή προσώπων.

*The God of Israel, (Abridged Edition) σελ. 21.

Ιδού πως αποδίδει την ακριβή ερμηνεία του εβραϊκού κειμένου αυτής της διακήρυξης, ο παραπάνω ονομαστός εβραϊστής:

**«Άκουε Ισραήλ, Κύριος οι Θεοί μας (Ελωνού) יהוה
που είναι Θεοί με το όνομα Ιεχωβά, είναι Θεοί ένα».**

Εδώ, φαίνονται τα τρία χωριστά Πρόσωπα της Θεότητας (οι Θεοί) στην ενότητα (ένα) της φύσης, των σκοπών, του χαρακτήρα και των σχεδίων.

Είναι ακριβώς το ίδιο νόημα που έχει και η φράση του Κυρίου Ιησού στη Καινή Διαθήκη: **«Εγώ κοί ὁ Πατήρ ἐν ἑσμέν».**

Το αριθμητικό επίθετο **«ἐν»**, δηλώνει ταυτότητα χαρακτηριστων των δύο ξεχωριστών προσώπων (Πατέρα και Υιού), οπόταν και συντακτικώς συνδιάζεται τέλεια με τον πληθυντικό **«ἑσμέν»**.

Αν με τη φράση **«Εγώ και ο Πατήρ ἐν ἑσμέν»** ο Κύριος Ιησούς εννοούσε αριθμητική μονάδα, ταύτιση δηλαδή του Προσώπου Του με το Πρόσωπο του Πατέρα, τότε θα έπρεπε η διατύπωση να είναι **«Εγώ και ο Πατήρ εἰς εἰμί»**, όχι **«ἐν ἑσμέν»**. Συνεπώς, το **«εσμέν»** δηλώνει ότι η Προσωπικότητα του Πατέρα είναι άλλη από την Προσωπικότητα του Υιού.

Η αποκάλυψη της Παλαιάς Διαθήκης, που σκόπιμα ήταν αυστηρά μονοθεϊστική, δεν μπορούσε παρά να παρουσιάσει ατελείς ενδείξεις του δόγματος των τριών Προσώπων της Θεότητας.

Η ιδέα του μονοθεϊσμού, ήταν ιδέα που έπρεπε αυτή πρώτιστα να εγχαραχθεί βαθειά στην Ισραηλιτική συνείδηση, για να διαχωρίσει τον λαό Ισραήλ από τον ειδωλολατρικό κόσμο, δεδομένου ότι ο λαός Ισραήλ, όπως φαίνεται συχνά στην Π. Διαθήκη, ήταν ένας λαός που παρασυρόταν πολύ εύκολα από το ρεύμα του πολυθεϊσμού.

Μολονότι λοιπόν, στην Παλαιά Οικονομία το δόγμα των τριών προσώπων της Θεότητας δεν διακρίνεται πάντοτε καθαρό και συγκεκριμένο, υπάρχουν εν τούτοις εκεί, καθώς δείξαμε, αρκετοί καθαροί υπαινιγμοί αυτού του δόγματος που, για τους τότε Ισραηλίτες, ήταν μια αλήθεια σκεπασμένη και ακατανόητη. Αυτή η αλήθεια φανερώθηκε στη Νέα Οικονομία, (Κολοσ. 2/22).

Ερώτημα:

Πως θα ερμηνεύσουμε τη διακήρυξη του Κυρίου Ιησού: «ὁ ἑωρακῶς ἐμέ ἑώρακεν τόν πατέρα»; (Ιωάν. 14/9).

Μήπως η διακήρυξη αυτή μαρτυρεί ταύτιση του Προσώπου του Ιησού με το Πρόσωπο του Πατέρα;

Απάντηση:

Λέγοντας, ο Κύριος Ιησούς: «Ὁ ἑωρακῶς ἐμέ ἑώρακε τόν πατέρα», δεν εννοούσε ότι όποιος έβλεπε τη μορφή του Κυρίου Ιησού έβλεπε την ίδια τη μορφή του Πατέρα, επειδή ο Θεός είναι πνεύμα· δεν έχει φυσική μορφή. Άλλωστε ο ίδιος ο Ιησούς είχε πει: «Θεόν οὐδείς ἑώρακε πώποτε» (Ιωάν. 1/18).

Με τα λόγια «ὁ ἑωρακῶς ἐμέ ἑώρακε τόν πατέρα» ο Κύριος Ιησούς εννοούσε ότι:

«Εκείνος που ακούει τα λόγια που μιλώ και βλέπει τα έργα που κάνω, είναι σα ν'ακούει και σα να βλέπει τον ίδιον τον Πατέρα. Επειδή τα λόγια που μου είπε να σας μεταδώσω, αυτά ακούτε λέξη προς λέξη· και τα έργα που με βλέπετε να κάνω είναι έργα δικά Του, από το μεγαλύτερο ως το μικρότερο».

Δεν πρόκειται συνεπώς για ταύτιση των Προσώπων του Υιού με τον Πατέρα, αλλά για ταύτιση των χαρακτήρων, τους. Σα να έλεγε ο Ιησούς: Αν κατέβαινε ο Πατέρας εδώ στη γη θα μιλούσε και θα ενεργούσε κατά τον ίδιο ακριβώς τρόπο που εγώ μιλώ και ενεργώ.

Ερώτημα:

Μήπως το χωρίο: «αὐτός ὁ υἱός ὑποταγῆσεται τῷ ὑποτάξαντι αὐτῷ τά πάντα, ἵνα ἡ ὁ Θεός (τά) πάντα ἐν πᾶσιν». (Α΄ Κορ. 15/28), μήπως εννοεί ότι ο Υιός είναι ο ίδιος ο Πατέρας;

Απάντηση:

Το παραπάνω χωρίο δεν εννοεί ότι ο Υιός είναι ο ίδιος ο Πατέρας αλλά εννοεί ότι αφού ο Υιός τελειώσει το έργο που Του ανάθεσε ο Πατέρας, σαν Υιός, θα υποταχθεί στον Πατέρα. Δεν λέει ο απόστολος ότι ο Υιός θα εκμηδενιστεί, αλλ' ότι θα υποταχθεί στον Πατέρα, καθώς άλλωστε ήταν προαιώνια υποταγμένος, σαν Υιός.

Ερώτημα:

Πως συμβαίνει και το παρακάτω χωρίο αφήνει να εννοηθεί ότι ο Θεός (Πατέρας) ήταν το πρόσωπο που έχυσε το αίμα Του στον σταυρό; Μήπως ο σκοπός του χωρίου είναι να ταυτίσει το πρόσωπο του Πατέρα, με το Πρόσωπο του Υιού;

«Προσέχετε ἑαυτοῖς καὶ παντὶ τῷ ποιμνίῳ, ἐν ᾧ ὑμᾶς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἔθετο ἐπίσκοπους, ποιμαίνειν τὴν ἐκκλησίαν τοῦ θεοῦ, ἣν περιποιήσατο διὰ τοῦ αἵματος τοῦ ἰδίου» (Πράξεις 20/28).

Απάντηση:

Στη μετάφραση του Βάμβα, η διατύπωση αυτού του χωρίου «δια να ποιμαίνετε την εκκλησία του Θεού την οποία απέκτησε δια τον ιδίου αυτού αίματος» αποδίδεται λανθασμένα. Ο Βάμβας μετέφρασε το χωρίο μας από το *Βυζαντινό κείμενο*, που θεωρείται από την επιστήμη των κειμένων σαν το πλέον νοθευμένο και παραποιημένο, μέσα στην οικογένεια των κειμένων. Η ίδια παρατήρηση μας ισχύει και για τη διατύπωση του χωρίου μας καθώς υπάρχει στη «Νεοελληνική δημοτική μετάφραση» της Καινής Διαθήκης που κυκλοφόρησε τελευταία η Βιβλική Εταιρεία

Στα αρχαία χειρόγραφα της Καινής Διαθήκης αμφιβάλλεται η γνησιότητα της φράσης: «την εκκλησίαν του Θεού, την οποία απέκτησε δια του ιδίου αυτού αίματος» επειδή η φράση αυτή παρουσιάζεται στα αρχαία χειρόγραφα με τις εξής παραλλαγές:

«την εκκλησία Του θεού»· «την εκκλησία του κυρίου και θεού»· «την εκκλησία κυρίου του θεού»· «την εκκλησία του κυρίου Ιησού»· «την εκκλησία του Ιησού Χριστού»· «την εκκλησία του Χριστού». (Βλέπε υποσημείωση του Κριτικού Κειμένου).

Στο κύριο σώμα του κριτικού κειμένου, το χωρίο διατυπώνεται ως εξής: «την εκκλησίαν του Θεού ἣν περιποιήσατο δια του αίματος του ἰδίου», που σημαίνει του ἰδίου *Tou*, δηλαδή του ἰδίου *του Υιού Του*. Με τούτη την απόδοση συμφωνούν τα περισσότερα αξιόλογα χειρόγραφα καθώς και όλοι σχεδόν οι ερμηνευτές των Γραφών.

‘Οχι λοιπόν, «την εκκλησία του Θεού την οποία απέκτησε

δια του ιδίου αυτού αίματος» **αλλά:** «την εκκλησία του Θεού την οποίαν απέκτησε δια τον αίματος του Υιού Του».

Συνεπώς, σε τούτη την περίπτωση, τόσο ο Βάμβας όσο και οι μεταφραστές της «Νεοελληνικής δημοτικής μετάφρασης», υστερούν σε έρευνα των κειμένων.

Άλλωστε η εκδοχή ότι ο Πατέρας Θεός έχυσε το αίμα Του στον Σταυρό χάριν της εκκλησίας, όπως αφηγεί να εννοηθεί η μετάφραση του Βάμβα, είναι μία εκδοχή εντελώς ξένη στη θεολογία του αποστόλου Παύλου. Αλλά και πώς είναι δυνατό να στηριχθεί η άποψη ότι ο Πατέρας έχυσε το αίμα Του στον Σταυρό, εφ'όσον ο Υιός λίγο πριν πεθάνει παράδωσε το πνεύμα Του στον Πατέρα; «Πάτερ, εις χείρας σου παραδίδω τό πνεύμα μου» (Λουκ. 23/46).

Ερώτημα:

Τι εννοεί ο απόστολος γράφοντας: «το μυστήριο τής ευσεβείας είναι μέγα...»; Μήπως εννοεί ότι το θέμα της ενσάρκωσης του Υιού και γενικότερα το θέμα της Τριαδικής Θεότητας είναι κάτι το απόρρητο και το ακατανόητο από τον άνθρωπο;

Απάντηση:

Ο όρος «μυστήριο» εννοεί «κάτι που είναι απόρρητο και ακατανόητο», όταν ο όρος αυτός χρησιμοποιείται με την έννοια που είχε στις απόκρυφες τελετουργίες της ειδωλολατρείας. Στη Βίβλο όμως, ο όρος «μυστήριο» έχει ολωσδιόλου άλλο νόημα. Συγκεκριμένα, σημαίνει ότι μία ορισμένη αλήθεια (ή γεγονός), σχετική με τη Θεότητα ή με το Σχέδιο της Σωτηρίας, αφού παρέμεινε σκεπασμένη στην Παλαιά Διαθήκη, φανερώθηκε στην Νέα Διαθήκη, δια μέσου των οργάνων του Θεού.

Αν για τον Κύριο και τους αποστόλους, η λέξη «μυστήριο» εννοούσε κάτι το απόρρητο και το ακατανόητο, τότε ασφαλώς δεν θα έλεγε ο Κύριος στους μαθητές Του, «εις εσάς ἐδόθη νά γνωρίσετε τά μυστήρια τής Βασιλείας τῶν Οὐρανῶν» (Ματθ. 13/11)· ούτε ο απόστολος θα έγραφε στους Ρωμαίους χριστιανούς, «δέν θέλω, ἀδελφοί, νά ἀγνοήτε τό μυστήριον τοῦτο...» (Ρωμ. 11/25)· ούτε, επίσης, θα μας παρακινούσε, καθαρά και κατ'ευθείαν, ο ίδιος απόστολος, «νά γνωρίσουμε τό μυστήριο τοῦ Θεοῦ καί τοῦ Χριστοῦ» (Κολ. 2/2).

Στο σχέδιο του Θεού, γενικά, καθώς και στην Καινή Διαθήκη, ειδικά, ο όρος «μυστήριο» εννοεί μία πνευματική αλήθεια

που παρέμεινε σκεπασμένη επί αιώνες στην Παλαιά Διαθήκη, μέχρις ότου ο Θεός την ξεσκεπάσε στην εκκλησία, δια μέσου των οργάνων του Αγίου Πνεύματος.

«... δι'ἀποκαλύψεως ἐφάνερωσε εἰς ἐμέ τό μυστήριον... τό ὄποιον ἐν ἄλλαις γενεαῖς δέν ἐγνωστοποιήθη εἰς τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων καθὼς τώρα ἀπεκαλύφθη διὰ Πνεύματος εἰς τοὺς ἁγίους αὐτοῦ ἀποστόλους καί προφήτας» (Εφεσ. 3/3-6).

Όταν λοιπόν διαβάζουμε στην Καινή Διαθήκη, «τό μυστήριο τῆς εὐσεβείας εἶναι μέγα, θεός ἐφανερώθη ἐν σαρκί» (Α Τιμ. 3/16), ερμηνεύομε λανθασμένα το χωρίο αυτό, πιστεύοντας ὅτι ο ἀπόστολος Παύλος ἐδῶ ἐννοεῖ πως ἡ ἐνσάρκωση τοῦ Χριστοῦ ἀποτελεῖ ἓνα «ακατανόητο καὶ ἀνεξήγητο μυστήριο». Δέν εἶναι αὐτή ἡ σκέψη που ο ἀπόστολος σκοπεύει νὰ μᾶς μεταδώσει, ἀλλά τὸ ὅτι ἡ μεγάλη ἀλήθεια τῆς ἐνσάρκωσης τοῦ ἐνός ἀπό τὰ Θεῖα πρόσωπα, γιὰ τὴ Σωτηρία τῶν ἁμαρτωλῶν, ἀφού παρέμεινε σκεπασμένη ἀπό τῶν αἰῶνων μέχρι τώρα, φανερώθηκε στους ἀνθρώπους, δια μέσου τῶν οργάνων τοῦ Θεοῦ.

Μέγα εἶναι τὸ μυστήριο δέν σημαίνει λοιπόν, μεγάλα εἶναι τὰ ἀκατανόητα καὶ τὰ ἀπόρητα, ἀλλά μεγάλη εἶναι ἡ ἀποκάλυψη, ἀλλιῶς πως θὰ ζητούσε ο ἀπόστολος ἀπό τοὺς πιστοὺς νὰ γνωρίσουν στο βάθος τοῦ (εἰς ἐπίγνωσιν), τὸ μυστήριο τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ Χριστοῦ; (Κολ. 2/2).

Η ΤΡΙΑΔΙΚΗ ΘΕΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΤΗΣ ΣΩΤΗΡΙΑΣ

Θεία Παντογνωσία και Ηθική ελευθερία

Η Αγία Γραφή μας αποκαλύπτει ότι ο Θεός έθεσε, ο Ίδιος, στην ιδιότητα της Παντογνωσίας Του ένα περιορισμό κι αυτό για να τιμήσει τον άνθρωπο, σαν ηθική ελευθερία. Έτσι, έταξε την ελευθερία του ανθρώπου έξω από την πρόγνωσή Του. Περιορίσε, δηλαδή, τον εαυτό Του στο σημείο που να μη θέλει να προγνωρίζει τις ηθικές εκλογές του ανθρώπου, ώστε το ζήτημα της σωτηρίας ή της απώλειας του ν'αφίνεται στην αυθόρμητη θέληση και την ευθύνη του ελευθέρου όντος, (Δευτ. η'/2· Ιερ ιη'/8· Λουκ. 8/5-8· Ιωάν. 5/40· Ρωμ. 1θ/3 κ.ά).

Ο Θεός, έχοντας υπόψη Του να δημιουργήσει την πραγματικότητα της Ηθικής Ελευθερίας μελέτησε τα δύο ενδεχόμενα, το ενδεχόμενο της παρακοής στο θέλημά Του και το της υπακοής.

Και κατάστρωσε δύο σχέδια: Το ένα για την πρώτη περίπτωση και το άλλο για την άλλη. Και τα δύο σχέδια ήταν καταστρωμένα προ καταβολής κόσμου (Α΄ Πέτρ. 1/20).

Στην περίπτωση των πρωτοπλάστων ο Θεός έδωσε την εντολή Του και περίμενε με πατρική αγωνία την έκβαση, ύστερα από τον πειρασμό. Κι όταν η έκβαση ήταν παρακοή λυπήθηκε ο Θεός, επειδή ο άνθρωπος στην ελευθερία του διάλεξε να Τον παρακούσει· «μετενόησε δ Θεός διότι έκαμε τον άνθρωπο καί λυπήθηκε στήν καρδιά Του» (Γεν. 5'/6).

Η προσωπική ιστορία του κάθε ανθρώπου στο ζήτημα της εκλογής που κάνει για τη σχέση του με το Θεό, δεν είναι λοιπόν, σαν το ξετύλιγμα κινηματογραφικής ταινίας που είναι εκ των προτέρων γνωστή, αλλά είναι ξετύλιγμα πραγματικότητας που είναι αντικειμενική και γι' αυτόν το Θεό. (Γεν. κβ'/1,12· Κριτ. 6'/22, γ/4, Μαρκ. 6/6· Μαθ. 8/10 κ.α.).

Το αναλλυίωτο του Θεού και η ενανθρώπιση του Αόγου

Υπάρχει, στην Αγία Γραφή, σειρά χωρίων που με την πρώτη ματιά φαίνονται σα να διδάσκουν ότι ο Θεός ποτέ δεν αλλάζει· ότι δηλαδή ο Θεός, είναι πάντοτε σε μιά κατάσταση

αδράνειας και απάθειας έτοι που καμιά αλλαγή ή μεταβολή Του να μην είναι δυνατή ή κατανοητή.

Να, κάποια από τα χωρία αυτά:

«Έγώ είμαι ο Κύριος· δέν άλλοιούμαι· διά τούτο σεις οί υιοί Ίακώβ, δέν άπωλέσθητε» (Μαλ. γ'6).

«Ο Θεός δέν είναι άνθρωπος νά ψευσθῆ· ούτε υιός ανθρώπου νά μεταμεληθῆ» (Αριθμ. κγ'/19).

Επίσης: Παροιμ. ιθ'/21· Ρωμ. 1/23· Α' Τιμ. 1/17.

«(στον Θεό),... Παρ'ῶ οὐκ ἔνι παραλλαγή ἢ τροπιῆς άποσκίασμα» (Ίάκ. 1/17).

«Δεν θέλει ψευσθῆ ὁ Ίσχυρός τοῦ Ίσραήλ, οὐδέ μεταμεληθῆ, διότι οὗτος δέν είναι άνθρωπος» (Α' Σαμ. 15/29).

Όμως, παράλληλα με τα παραπάνω χωρία υπάρχουν και άλλα που φαίνονται αντίθετα στο αμετάβλητο ή «αναλλοίωτο» του Θεού.

Είναι τα χωρία που αναφέρουν τη μεταμέλεια του Θεού. Η λέξη «μεταμέλεια» δηλώνει ότι τα συναισθήματα του Θεού πράγματι αλλάζουν. Π.χ. ενώ στο χωρίο, Α' Σαμουήλ ιε'/29, μαθαίνουμε ότι ο Θεός δεν μεταμελείται, όμως, στο χωρίο 11, του ίδιου κεφαλαίου, διαβάζουμε ότι ο Θεός μετανόησε «διότι ἔκαμε τόν Σαούλ βασιλέα».

Επίσης έχουμε και τα χωρία: Γεν. ζ'/6· Εξοδ. λδ'/14· Β' Σαμ. κδ'/16· Ιωνάς γ'/10 κ.α. που είναι κι αυτά ασυμβίβαστα με την έννοια του αναλλοίωτου του Θεού.

Πως μπορούν να συμβιδιαστούν αυτές οι δύο σειρές χωρίων που εκφράζουν, φαινομενικά, αντίθετο νόημα;

Ο συμβιβασμός γίνεται όταν δεχθούμε την αλήθεια ότι ο Θεός είναι αναλλοίωτος, όχι στη φύση Του ή στη Ζωή Του, αλλά όσον αφορά τις ηθικές αρχές Του, αρχές που, στην ελευθερία Του Αυτός έταξε για τον εαυτό Του. Με άλλα λόγια, σημαίνει ότι τα μόνιμα και τα αναλλοίωτα γνωρίσματα του Θεού είναι ο χαρακτήρας Του, οι ηθικές του τελειότητες καθώς και οι αιώνιοι σκοποί Του.

Η θεωρία του «αναλλοίωτου του Θεού», σύμφωνα με την οποία το θείο Όν είναι αμετάβλητο και αναλλοίωτο στην πλέον τέλεια και απόλυτη έννοια, είναι μία θεωρία που προέρχεται από την Ελληνική Φιλοσοφία, ιδιαίτερα από τον Πλάτωνα και τον Αριστοτέλη.

Όμως ο Θεός της Βίβλου είναι ένας Θεός άλλος από το Θεό

της φιλοσοφίας. Ο Θεός της Βίβλου δημιούργησε τον άνθρωπο με το σκοπό να τον κάνει συμμετοχο της δόξας Του.

Είναι, ο Θεός της Βίβλου, Θεός που αποφασίζει, ενεργεί, αγαπά· είναι 'Ον απόλυτα ελεύθερο που δεν δεσμεύεται από τους θεολογικούς ορισμούς, ούτε από τις φιλοσοφικές θεωρίες των ανθρώπων, αλλά που ενεργεί όπως θέλει και κάνει αυτό που θέλει, όταν μάλιστα πρόκειται να εκπληρώσει τους αγίους και υψηλούς σκοπούς Του.

Από τη μεγάλη αυτή αλήθεια προέρχεται και η κατανόηση της «κένωσης» του Υιού του Θεού.

Αν η θεία ουσία είναι η αγάπη (Α' Ιωάν. 4/8) ασφαλώς ο Θεός δεν θα εμποδιζόταν από τη φύση Του για να υιοθετήσει κάθε τρόπο ύπαρξης που να είναι σύμφωνος με την ουσία της αγάπης. Αν, λοιπόν, η θεία αγάπη παρακινήσει ένα από τα Θεία Πρόσωπα ν'αφίσει τη «μορφή Θεού» και να ενσαρκωθεί για το σκοπό να σώσει τα ξεπεσμένα δημιουργήματά Του, ποιός θα τολμήσει να πεί ότι το Θείο 'Ον έκαμε κάτι που είναι αντίθετο στην ουσία Του, δηλαδή αντίθετο στην αγάπη;

Τούτη η αληθινή έννοιά του «αναλλοίωτου του Θεού» βρίσκει την εφαρμογή της στο γεγονός της ενσάρκωσής του δευτέρου Προσώπου της Θεότητας, οπότε ο Ιησούς Χριστός, «ἐαυτὸν ἐκένωσεν λαβὼν δούλου μορφήν, ἐν ὁμοιώματι ἀνθρώπων γενόμενος» (Φιλ. 2/6).

Ο σπουδαίος Ελβετός θεολόγος F. Godet, στην ερμηνεία του Ευαγγελίου του Ιωάννη, αναφέρεται στο καταπληκτικό γεγονός της ενσάρκωσης του Λόγου, με τις παρακάτω οκέψεις:*

«Στο χωρίο 'ὁ λόγος σὰρξ ἐγένετο' (Ιωάν. 1/14), το ρήμα «ἐγένετο» δείχνει καθαρά ότι εκείνη η αλλαγή είχε φθάσει ως τα εσώτατα βάθη της ύπαρξης του Λόγου.

Το σωστό νόημα του ρήματος «ἐγένετο» σημαίνει στην περίπτωσή μας, ότι η προσωπικότητα του Λόγου παρέμεινε η ίδια, όταν ο Λόγος πέρασε από την κατάσταση της Θεότητας στην κατάσταση της ανθρωπότητας, αφού πρώτα απέβαλε τελείως τις θείες Του ιδιότητες, επειδή αν τις κρατούσε, θα ήσαν ασυμβίβαστες προς την πραγματικότητα της ανθρωπίνης μορφής ύπαρξης.

*Commentaire sur l'evangile de Saint Jean, Tom. II p. 67

Το περιεχόμενο, λοιπόν, της διακήρυξης του Ιωάννη «ό λόγος σάρξ ἐγένετο» δεν είναι: Δύο φύσεις ή δύο ενάντιες μορφές ύπαρξης που συνυπάρχουν στο ίδιο Πρόσωπο, αλλά ένα Πρόσωπο που περνάει από τη μια μορφή ύπαρξης στην άλλη με τον σκοπό να επανακτήσει την πρώτη, πραγματοποιώντας στην τελειότητα της τη δεύτερη.»

Και τώρα ο επίλογος της μελέτης:

Στη Θεότητα της Βίβλου υπάρχουν τρεις Προσωπικότητες και οι τρεις με θεία φύση και ίση δόξα. Η καθμία Προσωπικότητα της Θεότητας είναι χωριστή Οντότητα, αυτοσυνειδητή και αυθυπόστατη που σκέφτεται, μιλεί, θέλει, ενεργεί χωρίς να παύει να διατηρεί πάντοτε αρμονικές σχέσεις και αιώνια κοινωνία αγάπης με τις δύο άλλες Προσωπικότητες.

Όταν σήμανε η ώρα να πραγματοποιηθεί στην Ιστορία το έργο της Σωτηρίας των ανθρώπων, (Γαλ. 4/4) μία από τις Προσωπικότητες της Θεότητας, ο Υιός, προσεφέρθη εθελοντικά να γίνει άνθρωπος, μάλιστα ένας καταραμένος άνθρωπος, (Γαλ. 3/13) ώστε να εκπροσωπήσει την καταραμένη ανθρωπότητα μπροστά στη Θεία Δικαιοσύνη. Έτσι, «εκένωσε τον εαυτό του και πήρε δούλου μορφή», αφήνοντας προσωρινά τις θείες Του ιδιότητες (Παντογνωσία, Παντοδυναμία και Πανταχού Παρουσία) για να ομοιωθεί με τους αμαρτωλούς αδελφούς Του (Φιλίπ. 2/7).

Αφού ολοκλήρωσε το έργο της Σωτηρίας, ο Κύριος Ιησούς ύστερα από την Ανάστασή Του, διακηρύττει στους μαθητές Του ότι Του δόθηκε από τον Πατέρα, πάσα εξουσία εν ουρανώ και επί γης (Μτθ. 28/18). Στη συνέχεια αναλύφθηκε στους ουρανούς, παίρνοντας πάλι τη δόξα που προαιώνια είχε, το σύνολο δηλ. των ιδιοτήτων εκείνων που πρόσκαιρα όσο και εθελούσια είχε αποβάλλει κατά το χρόνο της ενσάρκωσής Του.

Ο Ιησούς ξαναπήρε και από τότε κατέχει τη θεία κατάσταση δόξας, που και προαιώνια είχε στην Θεότητα. Είναι καθώς και αιώνια ήταν «Θεός ευλογητός εις τους αιώνας» (Ρωμ. 9/5). Την υπέρτατη ταπείνωσή Του, αντικατέστησε η υπέρτατη κυριαρχική εξουσία Του (Έφ. 1/10–23, Α΄ Τιμ. 3/16).